

Seapilot AB

Sjöfartsverkets villkor för tillhandahållande av sjökortsdata

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare.

Ärendet

Klagomålet

Konkurrensverket mottog den 8 april 2019 ett klagomål från Seapilot AB (Seapilot) mot Sjöfartsverket. Enligt Seapilot medför Sjöfartsverkets licensavtal för tillhandahållande av sjökortsdata, vilket bl.a. används som insatsvara vid produktion av navigationsappar och kartvisarprodukter, en snedvridning av konkurrensen mellan Seapilot och dess konkurrenter.

Av Seapilots klagomål framgår i huvudsak följande.

Licensavtalet innebär att Sjöfartsverket, utifrån sin monopolställning, särbehandlar vissa aktörer. Avtalet diskriminerar avseende s.k. **nedladdad data** den licenstagare som väljer att sälja en slutprodukt (i förekommande fall en navigationsapp) baserad på endast svensk sjökortsdata, jämfört med en licenstagare som även tillhandahåller andra länders sjökortsdata i slutprodukten. Enligt licensavtalet reduceras nämligen royaltyavgiften procentuellt i förhållande till andelen utländska sjökort som tillhandahålls i slutprodukten, vilket innebär att en aktör som saluför en produkt bestående av endast svensk sjökortsdata får betala en högre royaltyavgift – för samma mängd data - än en aktör som blandar in andra länders data.

Avtalet innehåller även en rabattrappa för slutprodukter som baseras på s.k. **strömmad data** (kartvisarprodukter), som innebär att marginalkostnaden per "hit" (i princip varje ny flyttning eller zoomning på skärmen) i ett antal trappsteg blir lägre ju fler "hits" en licenstagare har, fram till att taknivån uppnås och marginalkostnaden blir noll. Enligt den klagande gynnar denna modell större aktörer eftersom dessa enligt klaganden snabbt kan komma upp i det antal "hits" (10 miljoner) som krävs för att avgiftstaket nås, varpå ingen extra kostnad uppstår.

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Ringvägen 100
Telefon 08-7001600
Fax 08-245543
konkurrensverket@kkv.se

Konkurrensverkets utredning

Konkurrensverket har i sin utredning genomfört telefonintervjuer med representanter för Seapilot respektive Sjöfartsverket. Sjöfartsverket har även inkommit med licensavgiftsgrundande information för 2018 för respektive licenstagare. Seapilot, å sin sida, har inkommit med bl.a. licensavtalet samt en sammanställning av olika länders avgifter för tillhandahållande av sjökortsdata, baserat på de avtal Seapilot har med dessa länders respektive sjöfartsmyndighet.

Skäl för beslutet

Seapilot har i sitt klagomål inte närmare specificerat vilka bestämmelser i konkurrenslagen (2008:579), KL, Sjöfartsverkets agerande skulle strida emot. I förevarande ärende skulle emellertid endast bestämmelsen om missbruk av dominerande ställning i 2 kap. 7 § KL och bestämmelsen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet i 3 kap. 27 § KL kunna vara aktuella, varför Konkurrensverket utrett klagomålet med utgångspunkt i dessa bestämmelser.

Enligt 2 kap. 7 § KL är missbruk från ett eller flera företags sida av en dominerande ställning på marknaden förbuden.

Enligt 3 kap. 27 § KL får staten, en kommun eller ett landsting förbjudas att i en säljverksamhet som omfattas av 1 kap. 5 § första stycket KL tillämpa ett visst förfarande, om detta snedvrider, eller är ägnat att snedvrida, förutsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden, eller hämmar, eller är ägnat att hämma, förekomsten eller utvecklingen av en sådan konkurrens. Förbudet får inte meddelas för förfaranden som är försvarbara från allmän synpunkt.

Konkurrensverket bedömer i varje enskilt fall om den fråga som anmäls ska granskas närmare. Detta sker med utgångspunkt i myndighetens prioriteringspolicy. Vid prioriteringen väger Konkurrensverket bl.a. in förfarandets förmåga att skada konkurrensen och konsumenterna och om det finns förutsättningar att med stöd av konkurrensreglerna effektivt utreda och ingripa mot problemet. Konkurrensverket bedömer i det förra nyttan av ett ingripande för en större grupp konsumenter och den samhällsekonomiska vikten av att konkurrensbegränsningen ifråga undanröjs.

När det gäller missbruk av dominerande ställning prioriterar Konkurrensverket dominerande företags förfaranden som har förmåga att utestänga företag som kan utöva ett effektivt konkurrenstryck i något marknadsled. När det gäller konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet prioriterar Konkurrensverket ärenden där den offentliga aktörens agerande hämmar eller snedvrider de långsiktiga förutsättningarna för effektiv konkurrens.

De möjliga konkurrensproblem som påtalats avser Sjöfartsverkets prismodell för tillhandahållande av sjökortsdata i nedladdad respektive strömmad form.

Prismodellen för nedladdad data innebär att licenstagaren betalar en fast avgift samt en royaltyavgift. Royaltyavgiften räknas bl.a. ut genom att multiplicera nettointäkten från försäljning av slutprodukten med den procent av slutprodukten som utgörs av Sjöfartsverkets sjökortsdata. Royaltyavgiften är dock minst 40 kr per såld slutprodukt multiplicerat med andelen sjökortsdata från Sjöfartsverket. Summan får dock aldrig understiga 10 kr per slutanvändare.

Prismodellen för strömmad data innebär också att licenskunder betalar en fast avgift och en rörlig avgift. Den rörliga avgiften innebär att licenstagaren betalar ett pris per "hit". Detta pris minskar, enligt en trappstegsmodell, i takt med att antal "hits" ökar. När licenstagaren upp till 10 miljoner "hits" på ett år, nås avgiftstaket, varpå ingen extra kostnad påförs därefter.

Konkurrensverket har avseende prismodellen för **nedladdad data** granskat royaltymodeller i andra länder, då dessa påverkar de totala kostnaderna för licenstagarnas slutprodukter i det fall att flera länders sjökortsdata tillhandahålls i slutprodukten. Även produktutbudet hos Sjöfartsverkets licenstagare har undersökts. Utredningen av prismodellen för nedladdad data har inte visat några tydliga indikationer på att konkurrensen och konsumenterna lider någon skada.

Avseende prismodellen för **strömmad data** har det av Konkurrensverkets utredning bl.a. framkommit följande. Prismodellen för strömmad data är, till skillnad från den för nedladdad data, ny för 2019 vilket innebär att data avseende de aktörer som tillhandahåller kartvisarprodukter först blir tillgänglig i början av 2020. Inte heller utredningen av prismodellen för strömmad data visar på några tydliga indikationer på att konkurrensen och konsumenterna lider någon skada.

Konkurrensverket skriver därför av ärendet från vidare handläggning.

Konkurrensverkets beslut att inte utreda saken vidare innebär inte ett ställningstagande till om förfarandet strider mot konkurrensreglerna.

Särskild eller subsidiär talan

Konkurrensverkets beslut att inte utreda det påtalade konkurrensproblemet ytterligare kan inte överklagas. Detta följer av 7 kap. 1 § KL.

De företag som berörs av förfarandet eller verksamheten kan däremot på egen hand väcka talan vid domstol för att få saken prövad enligt 3 kap. 2 § eller 3 kap. 32 § KL.

Särskild talan om förbud mot konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt 2 kap. 1 § KL eller missbruk av dominerande ställning enligt 2 kap. 7 § KL (eller enligt artikel 101 respektive 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt) väcks genom ansökan om stämning vid Patent- och marknadsdomstolen.

Subsidiär talan om förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet enligt 3 kap. 27 § KL väcks genom ansökan om stämning vid Patent- och marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av funktionsansvarige Martin Bäckström. Föredragande har varit Torbjörn Schiebe.

Martin Bäckström

Torbjörn Schiebe

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.

Kopia:
Sjöfartsverket